

Thorengruppen AB
raja.thoren@thorengruppen.se

Rektorn vid den fristående gymnasieskolan Thorén Business School
hans.andersson@tbshool.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i den fristående gymnasieskolan
Thorén Business School
i Linköpings kommun

Tillsyn i den fristående gymnasieskolan Thorén Business School

Skolinspektionen genomför tillsyn i Linköpings kommun under 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Thorén Business School besöktes av Skolinspektionen mellan den 24 och 25 september 2012.

Fakta om skolan

Verksamheten vid Thorén Business School i Linköpings kommun startade läsåret 2008/09 och omfattar utbildningarna:

- Business program - ekonomiprogrammet inriktning ekonomi (åk 1 och 2), ekonomiprogrammet inriktning juridik(åk 1 och 2), specialutformad utbildning närliggande samhällsvetenskapsprogrammet inriktning redovisning och finansiering (åk 3), specialutformad utbildning närliggande samhällsvetenskapsprogrammet inriktning marknadsföring och reklam(åk 3).
- Communication Program - samhällsvetenskapsprogrammet inriktning beteendevetenskap, samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation(åk 1 och 2).
- Commerce Program – handels- och administrationsprogrammet inriktning handel och service(åk 1 och 2) och specialutformad utbildning närliggande handel- och administrationsprogrammet inriktning försäljning och kundrelationer(åk 3).
- Management Program - naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap och samhälle(åk 2 och 3).

Huvudman för Thorén Business School är Thorengruppen AB med organisationsnummer 556613-9290.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 168 elever. De flesta är folkbokförda i Linköpings kommun men skolan har även elever från närliggande kommuner. Thorén Business School är belägen centralt i Linköping.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Linköpings kommun angående kommunens rätt till insyn i de fristående gymnasieskolorna. Det framkommer bland annat att utbildningsförvaltningen i Linköpings kommun regelbundet genomför skolbesök och att skolans elever besvarar den kvalitetsenkät som genomförs årligen i alla gymnasieskolor i kommunen.

Kunskapsresultat

Den genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna 2011 var 14,0 och 88,4 procent av eleverna var samma år behöriga till högskole- och universitetsstudier enligt nationell statistik. Uppdelat på kvinnor och män var 100 procent av männen och 84,6 procent

av kvinnorna behöriga till högre studier. Skolan har även redovisat egna sammanställningar för avgångseleverna 2012 uppdelat på program och totalt för skolan. 55 procent av eleverna på Commerce Program, 74 procent av eleverna på Business Program och 83 procent av eleverna på Management Program hade våren 2012 grundläggande behörighet till högskole- och universitetsstudier. Sammanlagt för skolan innebär detta att 68 procent av eleverna hade behörighet till högre studier vilket är en minskning med drygt 16 procentenheter från läsåret 2010/11. Av de 84 elever som avslutade sin gymnasieutbildning 2012 hade 76 slutbetyg.

Sammanställningar av nationell statistik för nationella kursprov för de elever som påbörjade sin utbildning 2010 eller tidigare visar att 70 procent av eleverna på kursprovet i Matematik B och att 19 procent av eleverna på kursprovet i Svenska B inte nådde upp till godkänt resultat.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens bedömning är att alla elever vid Thorén Business School inte ges möjlighet att nå kunskapskraven eller får behörighet till universitets- och högskolestudier. Kunskapsresultaten vid Thorén Business School visar att färre avgångselever hade behörighet till universitets- och högskolestudier år 2012 än 2011. Enligt skolans egna sammanställningar saknar över 30 procent av avgångseleverna 2012 behörighet till högre studier och var tionde elev saknar slutbetyg. Skolans personal har tillsammans med rektorn analyserat resultaten och identifierat utvecklingsområden. Dessa analyser görs dock på en organisationsnivå där åtgärder prioriteras utifrån verksamhetens organisation och inte utifrån undervisningens innehåll. Skolans arbete med särskilt stöd, rutiner kring att utreda och utarbeta åtgärdsprogram måste utvecklas. På Thorén Business School utreds inte alla elever, som riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, och skolan har inte säkerställt att det utarbetas åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Skolan saknar även uppföljningar på skolenivå gällande om insatta särskilda stödåtgärder givit avsedd effekt. Det saknas också tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Lärarna på skolan är organiserade i olika arbetslag. Tillsynen visar att arbetslagens arbete möjliggör för eleverna att få en överblick och ett sammanhang över större kunskapsområden och att arbeta ämnesövergripande. Tematiska arbetssätt är vanligt förekommande och lärarna bedömer elevernas kunskaper tillsammans för skapa en likvärdighet i betygssättningen.

Tillsynen vid Thorén Business School visar att eleverna i huvudsak trivs och känner sig trygga. Skolenheten bedriver ett aktivt arbete med värdegrundsfrågor för att förhindra kränkande behandling och agerar snabbt när signaler om kränkande behandling kommer till personalens kännedom. Skolan behöver dock upprätta en plan mot kränkande behandling som motsvarar skollagens krav och som utgår från en kartläggning av verksamhetens specifika behov.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Thoréngruppen AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade bristerna. De vidtagna åtgärderna ska senast den 22 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero:

- Säkerställa att det på skolan finns rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Säkerställa att det på skolan finns rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Se till att det finns för varje skolenhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. En lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår bland annat att för att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i planen mot kränkande behandling.

På Thorén Business School finns en plan mot kränkande behandling och likabehandling. Planen utgår från Diskrimineringslagen(2008:567) och hänvisar till den gamla skollagen.

I planen som finns upprättad finns "strategier/åtgärder" för fyra delområden redovisade som behandlar diskriminering, trakasserier, annan kränkande behandling och attityder. Skolan har även satt upp mål för varje delområde. De "strategier/åtgärder" som skolan beskriver utgår från en kartläggning av verksamhetens behov. Det är dock ottydligt när åtgärderna ska genomföras och vem som ansvarar för att de blir genom-

förda. Av bilaga 2 i planen redovisas en handlingsplan för hur skolan ska agera om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av den framgår inte att anmälan skyndsamt ska ske till rektorn och hur anmälan sker till huvudmannen. Vidare framkommer av intervjuer och enkäter att eleverna är osäkra på vem de ska vända sig till om en kränkning förekommer.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd:

- Säkerställa att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn.
- Säkerställa att rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds och att det vid utredning sker samråd med elevhälsan.
- Säkerställa att rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituation anmäla det till rektorn. Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Utredningen ska ske i samråd med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen ska beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Av besluten ska det framgå att de kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Av utredningen framgår att skolan har rutiner för arbetet med särskilt stöd. Det är trots dessa rutiner på Thorén Business School i Linköping otvetydigt hur rektorn får kännedom om att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I intervjuer med lärare, företrädare för elevhälsan och rektorn framkommer att anmälan först

sker till mentorn och det är mentorns uppgift att avgöra om en utredning ska genomföras eller inte. Om ärendet går vidare till elevhälsan informeras rektorn och rektorn fattar då beslut om det ska upprättas ett åtgärdsprogram. Mentorn ansvarar för att utarbeta ett åtgärdsprogram i samråd med ämneslärare och elevhälsan. Vidare framkommer i intervjuer att åtgärdsprogram endast utarbetas för de elever som skolan bedömer inte kommer att nå kunskapskraven i flera ämnen och har andra svårigheter i skolsituationen. För de elever som inte når målen i en kurs utfärdas istället en "IG-varning". Skolan utreder inte dessa elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen har även tagit del av skolans åtgärdsprogram. Av dessa går det inte att utläsa elevens specifika behov, hur behoven ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det är oklart vem som fattar beslut om åtgärdsprogram och beslut att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Åtgärdsprogrammen är inte utformade som ett beslut och det saknas underskrift av beslutsfattaren. Det framgår inte heller vilka personer beslutet ska delges till och det finns ingen överklagandehänvisning. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer också att utvärderingar av särskilt stöd på skolnivå saknas och skolan saknar också en sammanställning över om insatta särskilda stödåtgärder givit önskvärd effekt och lett till högre måluppfyllelse.

Av utredningen framgår sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8 och 9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning:

- Säkerställa att utformningen av slutbetyg och betygskatalog sker i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med författningarna.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska den som beslutar om betyg förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Enligt Skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg och samlat betygsdokument i gymnasieskolan ska det framgå namn på utbildningen vid den fristående gymnasieskolan och dessutom kan det i noteringsfältet framgå titel och beskrivning av elevens projektarbete.

Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket tagit del av skolans betygskataloger. Av dessa framgår att det i vissa fall saknas signaturer och när ett betyg inte har kunnat sättas använder skolan beskrivningen "betygsunderlag saknas" istället för att markera med ett horisontellt streck enligt Skolverkets föreskrifter.

Av dokumentationen framgår även att slutbetygen är otydliga när det gäller att ange uppgift om namn på utbildning vid den fristående skolan. Skolan skriver till exempel "Business Program" istället för att ange det fullständiga namnet enligt tillståndet d.v.s. "Business Program - specialutformat utbildning närliggande samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning Redovisning och Finansiering". Eftersom det är flera program med olika inriktningar som finns under t.ex. "Business Program" skapar skolans skrivning en otydlighet för mottagaren. Av slutbetygen framgår det inte heller titel och beskrivning av elevernas projektarbete.

Av utredningen framgår att betygskataloger och slutbetyg inte utformas i enlighet med författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123),

12 § Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog (SKOLFS 2012:21)

1 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av slutbetyg och samlat betygsdokument i gymnasieskolan (SKOLFS 2009:36)

Personalkompetens

Bedömning

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens:

- Säkerställa att rektorn har pedagogisk utbildning.

Motivering

I skollagen anges att som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt och att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna.

Rektorn för Thorén Business School i Linköpings kommun har förvärvat lång erfarenhet av ledarskap i skolmiljö. Under dessa år har han bland annat varit skolledare för en fristående grundskola. Hösten 2011 tillträdde han tjänsten som rektor för Thorén Business School. Rektorn hade innan anställningen påbörjat den statliga rektorsutbildningen, som är en högskoleutbildning. Skolinspektionen bedömer att rektorn inte uppfyller kraven i skollagen att genom utbildning ha förvärvat pedagogisk insikt.

Av utredningen framgår att det finns brister gällande personalens kompetens. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 8 och 11 §§ skollagen.

Erbjudande av utbildning**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning:

- Säkerställa att det för eleverna finns en elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser samt tillgång till skolläkare.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna på gymnasieskolan finnas en elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska även stödjass. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Elevhälsan på Thorén Business School består av en kurator och en skolsköterska samt en personal som ansvarar för studie- och yrkesvägledning. Rektorn och företrädare för huvudmannen uppger i intervju att skolan lånar in en psykolog, som är anställd av huvudmannen centralt, vid behov. Vidare framkommer att skolan saknar personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses och även tillgång till skolläkare.

Av utredningen framgår att skolan saknar en elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser samt tillgång till skolläkare. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen.

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning**

Huvudmannen måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång:

- Säkerställa att utbildningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler.
- Tillse att eleverna har tillgång till skolbibliotek som kan användas i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska det för utbildningen finnas lokaler och utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. I skollagen anges att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Elever i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Av prop. 2009/10:165 framgår att "med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas för-

fogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Vid Thorén Business School saknas lokal och utrustning som möjliggör att laborationer i naturvetenskapliga ämnen kan genomföras.

På Thorén Business School saknas även tillgång till skolbibliotek för att stödja elevernas lärande. Det finns visserligen klassuppsättningar av skönlitteratur för undervisningen i svenska, uppslagsböcker och ett begränsat sortiment av facklitteratur, men det uppfyller inte kravet på en sådan gemensam och ordnad resurs av medier och information som skollagen kräver. Skolan hade vid tillsynsbesöket påbörjat en uppbyggnad av ett eget skolbibliotek genom att samla en del av den litteratur som finns på skolan i ett rum. Enligt intervjuer med rektorn, lärare och elever hade rummet ännu inte nyttjats och det var inte ännu anpassat till elevernas behov.

Enligt utredningen framgår sammanfattningsvis att det på skolan saknas lokaler för naturvetenskapliga laborationer och skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap 35 och 36 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har enhetschef Allan Westerdahl, avdelningsjurist Carin Holtz samt utredarna Sofia Lindstrand och Anette Bergstrand deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sanden
Avdelningschef

Gun Bystedt-Nordqvist
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).